1968.

ЛИКОВНА УМЕТНОСТ

Скулптура тражи своје место

Изложба младих београдских скулптора; Славољуба Радојчић. Коље Милуновића, Веније Вучинић-Туински, Томислава Каузларића и Милије Нешић; Салон Музеја савремене уметности; Београд.

Ако је, како се каже, архитектура „мајка скулптуре", онда нас ова изложба петорице београдских вајара из младе генерације наводи на мисао да је раздвајање архитектуре од скулптуре исто што одвајање мајке од детета. Наша машинска цивилизација са правим монументима индустријских постројења и модерном архитектуром прожетом пре техничким духом него ликовном уметношћу, није могла да не остави трага на дух и форму савремене скулптуре. Напротив, и на овој београдској изложби пет младих вајара ослобођених сног касноградањског интимизма, видно је то носталгично тражење свога места у савременим урбанистичким и архитектонским просторима. Иако их друштво и заједница и урбанисти у том смислу не прихватају, њихова дела се сама од себе намећу и кажу: Милија Нешић — својим огољеним техницистичким формама у виду модерне машинске орнаментике; Томислав Каузларић — „калдеровским" ироничним игранијама са веселим вашарским пикторалним елементима на својим чиграма и вртешкама; Венија Вучинић-Туински својом реакцијом на индустријску еру и готово поетским васкрсавањем прастарих дрвених занатских алатки које неким чудом прерастају у форме које се носталгично додирују с нашим временом. Коља Милуновић и Славољуб Радојчић далеко индивидуалнији, у својим асоцијативним формама ипак живе у депримирајућој психози и проблемима које им намеће овај тренутак потпуне одвојености.

Изложба слика и графика Васка Липовца из Котора; Читаоница Културног центра у Београду.

Ево још једног Которанина кога је његов град, медитерански амбијент, древна катедрала светог Трифуна, стари црвоточни олтари и иконостаси, патинирана прочеља госпарских палата, и цео онај непромењени обалски свет старих капетана, једрењака и барки вратио натраг у завичај после студија на мајсторској радионици Крсте Хегедушића. Вратио, да све то претопи и сведе у свој пречишћен и стилизован израз, који се креће између чисте „клеовске" дечје визије и озбиљности традиције оних драгоцених сребрних окова и злата на бокељским иконама. Међутим, у тој комбинацији, на Липовчевим сликама рађеним на дрвету, победила је технологија, која се намеће пре духа слике. Липовац је у дрвету пронашао сијасет малих досетки откривајући његову голу фактуру, па до ситних резбарија, утискивања других материјала — вештачке смоле, перли, чипки и исечака из новина. Тако да овом његовом страсном предавању занату и проналасцима пре подлеже наша радозналост него наша емоција. Очигледно да долази тренутак, који треба сачекати, кад се све те занатске сензације смире и дођу у други план изузет не даровитости Васка Липовца.

Васко Липовац: „Капетан"

* * *

Акварели Мире Николајевић; Галерија примењених уметника; Нови Сад

Један излет у Нови Сад, и један пријатан сусрет са акварелима Мире Николајевић чистим као млада жито, свежим као водњикаво априлско небо. Ко се бавио акварелом зна да он као и код фреске не трпи понављање, враћање, преправљање. У исто време акварел тражи унапред смишљену концепцију, економичност и транспоновање на лицу места. Мира Николајевић поседује ту необичну особину концентрације попут јапанских уметника, и један савремени сензибилитет да поједностави, ухвати главно. Да нам нај после остави да се ти дунавски ритови и равнице на њеним акварелима сами од себе пред нама довршавају у својим сребрнкастим испарењима. Ово је њена прва изложба, а већ можемо рећи: најзад имамо правог акварелисту.

Стеван СТАНИЋ

1968

sitnih rezbarija, utiskivanja drugih materijala — umjetne smole, perli, čipki i isječaka iz novina. Tako ovom njegovom strasnom predavanju zanatu i pronalascima prije podliježe naša radoznalost nego naša emocija. Očito da dolazi trenutak, koji treba pričekati, kad se sve te zanatske senzacije smire i dođu u drugi plan izuzetne darovitosti Vaska Lipovca.

* * *

Izložba slika i grafika Vaska Lipovca iz Kotora; Čitaonica Kulturnog centra u Beogradu.

Evo još jednog Kotoranina koga je njegov grad, mediteranski ambijent, drevna katedrala svetog Trifuna, stari crvotočni oltari i ikonostasi, patinirana pročelja gosparskih palača, i cio ovaj nepromijenjenih obalni svijet starih kapetana, jedrenjaka i barki vratio natrag u zavičaj poslije studija u majstorskoj radionici Krste Hegedušića. Vratio, da sve to pretopi i svede u svoj pročišćen i stiliziran izraz, koji se kreće između čiste kleovske dječje vizije i ozbiljnosti tradicije onih dragocjenih srebrnih okova i zlata na bokeljskim ikonama. Međutim, u toj kombinaciji na Lipovčevim slikama rađenim na drvetu pobijedila je tehnologija, koja se nameće prije duha slike. Lipovac je u drvetu pronašao sijaset malih dosjetki, otkrivajući njegovu golu fakturu, pa do

Akvareli Mire Nikolajević; Galerija primijenjenih umjetnika; Novi Sad.

Jedan izlet u Novi Sad i jedan ugodan susret s akvarelima Mire Nikolajević čistim kao mlado žito, svježim kao vodnjikovo aprilsko nebo. Tko se bavio akvarelom, zna da on kao i kod freske ne trpi ponavljanje, vraćanje, prepravljanje. U isto vrijeme akvarel traži unaprijed smišljenu koncepciju, ekonomičnost i transponiranje na licu mjesta. Mira Nikolajević posjeduje tu neobičnu osobinu koncentracije poput japanskih umjetnika, i jedan suvremeni senzibilitet da pojednostavni, uhvati g l a v n o. Da nam najposlije ostavi da se te dunavske močvare i ravnice na njenim akvarelima same od sebe pred nama dovršavaju u svojim srebrnkastim isparenjima. Ovo je njena prva izložba, a već možemo reći: napokon imamo pravog akvarelista.

Stevan STANIĆ

Borba 21. 4. 68